

Riktlinje Fjärrtillsyn med GPS

Rekommenderad förskrivare

Leg arbetsterapeut

Leg sjuksköterska med kompetens inom demensområdet

Kriterier

- Person med aktivitetsbegränsning att röra sig utanför hemmet och andra byggnader (d4602)
- Person som har svårt att hantera sin egen aktivitetsnivå (d2303)

Mål med hjälpmedlet

Att möjliggöra självständig förflyttning utomhus trots svårigheter att orientera sig samt öka möjligheten till bibehållen aktivitetsnivå. Samtycke från personen krävs och ska dokumenteras.

Typ av hjälpmedel som kan förskrivas

- GPS-baserat system, exempelvis armbandsur, halsband, skärp eller skosula, där närstående eller stödjande person får den enskildes position.
  - Den enskilde skickar aktivt sin position till närstående eller stödjande person.
  - Närstående eller stödjande person tar vid behov reda på den enskildes position, genom att aktivt söka positionen.
  - Ett automatiskt larm skickas när den enskilde lämnar ett fördefinierat område (geofence).
- Den enskilde och/eller närstående/stödjande person kan erbjudas råd, anpassning och utbildning kring egen utrustning (exempelvis smart telefon), som kan användas för spårning av person.

Risk för personskada

Viss sannolikhetsrisk för tillbud vid användning, som kan orsaka personskada.

Detta är en tekniskt komplex produkt som navigerar efter satelliter och/eller mobilnät. Dålig mottagning eller andra störningar kan omöjliggöra eller försvåra att aktuell position blir korrekt.

Det är mycket viktigt att batteriet är laddat eftersom det i annat fall inte finns möjlighet att skicka och/eller ta emot aktuell position.

Förskrivaren ansvarar för att det finns en riskanalys gjord vid förskrivning av konsumentprodukt. Riskanalys kan göras i samråd med hjälpmedelskonsulent.

Kostnad för tillbehör förbrukningsdelar som betalas av patient/brukare

Eventuellt SIM-kort och abonnemang.

Andra tillbehör utöver de som ingår vid förskrivning.

Råd i förskrivningsprocessen

Det rekommenderas att förskrivningen föregås av en vårdplanering eller SIP (samordnad individuell plan).

Förutom kunskap om förskrivningsprocessen rekommenderas förskrivaren ha kännedom om sortiment samt kunskap om metoder för bedömning, utprovning och uppföljning av GPS-baserat system för spårning.

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter får tekniska lösningar inte innebära olagligt tvång och måste vara etiskt försvarbara.

En förutsättning för förskrivning av GPS-baserat system för spårning av person är att den enskilde samtycker till detta. Annan än den enskilde, exempelvis läkare eller anhörig, kan inte ge samtycke i personens ställe. Det är ofta svårt att få samtycke av personer som har nedsatt autonomi. Detta innebär att GPS-baserat system för spårning av person inte får förskrivas utan samtycke.

Samtycke krävs och ska dokumenteras.

Olika former för samtycke:

Uttryckligt –

den enskilde ger ett klart och tydligt besked, skriftligt eller muntligt.

Konkluderat –

den enskilde agerar på ett sätt som underförstått visar att hen samtycker, exempelvis genom att underlätta att personal genomför en åtgärd. Personalen iakttar hur den enskilde upplever och reagerar på åtgärden. Personens reaktion får vara vägledande när personalen tar ställning till om det finns ett samtycke eller inte.

Presumerat –

den som ansvarar för att förskriva eller sätta in åtgärden har hämtat in kunskap från personal och anhöriga runt den enskilde om den enskildes tankar och åsikter. Detta underlag ligger till grund för bedömning om det finns ett samtycke till åtgärden eller inte.

Ett samtycke oavsett form gäller inte för all framtid. I praktiken omprövas samtycket varje gång skyddsåtgärden används. Det gäller att vara lyhörd för personens signaler och reaktioner på åtgärden om denne har svårt att uttrycka sig.

Hjälpmidlet kan personen själv ta av sig om denne inte önskar ha det på sig eller inte vilja bli hittad.

Frågor och svar om tvångs och skyddsåtgärder:

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2013-12-34.pdf>

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2015-2-41.pdf>

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2016-1-3.pdf>

<https://www.regiondalarna.se/contentassets/b632134047f6442ba95923fc6c43aa13/regionala-samverkansdokument/riktlinje-skyddsatgarder-kommunen.pdf>

För att GPS-baserat system för spårning av person ska kunna förskrivas gäller att aktuell position ska tas emot av närstående eller stödjande person. GPS-baserat system för att hitta aktuell position enbart till bil omfattas inte av denna riktlinje.

Behovsbedömning

Förskrivaren gör en behovsbedömning utifrån patientens/brukarens livssituation. Bedömning görs av behovets omfattning, regelbundenhet och dignitet.

Prova ut, anpassa och välja lämplig specifik produkt

Överväg möjligheten att använda patientens/brukarens redan befintliga utrustning, exempelvis smart telefon. Vid val av produkt ska hänsyn tas till patientens/brukarens förkunskaper, förmåga till nyinläring och behov av ytterligare funktioner. Hjälpmedlet kräver regelbunden laddning, förskrivaren behöver därför försäkra sig om att det finns närstående eller stödjande personer som kan tillse att laddning sker.

Instruera, träna och informera

Förskrivaren ansvarar för introduktion och inträning av förskrivet hjälpmedel.

Uppföljning och utvärdering

Tid för uppföljning planeras tillsammans med patient/brukare utifrån behov. Förskrivaren ansvarar för uppföljning av förskrivet hjälpmedel. I de fall ärendet överrapporteras övergår även ansvar för uppföljning.

Leverantör av hjälpmedel och tjänster

Hjälpmedel Dalarna enligt avtal mellan uppdragsgivare och Dalarnas hjälpmedelscenter.

Leverantör av hjälpmedel och tjänster

Dalarnas Hjälpmedelscenter, Hjälpmedel Dalarna
enligt Hjälpmedelsnämnden Dalarnas avtal.

Framtagen av

Tobias Egerth, Jenny Lerström, Agneta Lindvåg Lantz, Charlotta Mellegård, Maria Andersson, Gudrun Strandberg, Ingrid Wåhlstrand

Sortimentsgrupp Larm 2019

Godkänd och fastställd av

Hjälpmedelsnämnd Dalarna 2019-09-26

ISO kod

22 27 24
